WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
Faksi: (09) 7740 2139
www.wwf.fi, www.panda.org

WWF *for a living planet*®

4.12.2015

WWF:n eriävä mielipide Saimaannorppa ja kalastus -seurantaryhmän raporttiin

Kun WWF aloitti saimaannorpan suojelutyön vuonna 1979, kanta oli noin 150–170 yksilöä. Suojelutyön myötä kanta on kääntynyt hitaaseen kasvuun. Tämänhetkinen kannanarvio on noin 320 yksilöä. Talvien lämpeneminen on kuitenkin jo johtanut tilanteeseen, että kannan kokoa ja kehityssuuntaa ei ole voitu muutamaan vuoteen arvioida luotettavasti niin luotettavasti kuin aikaisemmin.

Saimaannorpan suojelustrategian mukaisena välitavoitteena on, että vuoteen 2020 mennessä Saimaassa elää vähintään 400 norppaa. Tästä vain viiden vuoden päässä olevasta tavoitteesta ollaan vielä varsin kaukana, ja voimistuva talvien lämpeneminen muodostaa yhä suuremman epävarmuustekijän ja konkreettisemman uhan kuuttien selviytymiselle. Lisäksi saimaannorpan genetiikasta on saatu uutta tutkimustietoa, joka osoittaa että kannan geneettisen kapeuden muodostaman uhan takia kanta on saatava nopeasti kasvuun. Tässä tilanteessa tehokkain keino on poistaa mahdollisimman tehokkaasti kalanpyydysten aiheuttamaa sivusaaliskuolleisuutta.

WWF on osallistunut aktiivisesti Saimaannorppa ja kalastus –seurantaryhmän työhön, ja pitää arvokkaana, että kalastukseen liittyvien saimaannorpan suojelutoimien kehittämistä on pohdittu yhteistyössä kaikkien keskeisten sidosryhmien kanssa. WWF esitti lausunnossaan jo nyt voimassa olevien asetusten valmisteluvaiheessa vuonna 2011, että valvonnan ja käytännön hahmottamisen kannalta paras ratkaisu olisi, että kahden asetuksen kattamat alueet olisivat tasan samat. WWF onkin tyytyväinen seurantaryhmän raportissa esitettyyn ratkaisuun, jossa kaksi aiemmin erillistä ja alueellisesti rikkonaista asetusaluetta yhdistetään yhtenäiseksi asetusalueeksi. Hyvää esityksessä on myös kalastusrajoitusalueen laajeneminen nykyisestä vajaalla 600 neliökilometrillä, ja se että tämä rajaus on tehty loogisesti norpan tunnettujen poikaspesien ja niitä ympäröivän turvasäteen perusteella.

Seurantatyöryhmän raportti sisältää kuitenkin seuraavat kolme saimaannorpan suojelun kannalta niin merkittävää puutetta, että WWF on päättänyt jättää raporttiin eriävän mielipiteen. WWF toi esille ja perusteli nämä tarpeet useaan otteeseen työryhmän työn aikana.

1. **WWF esittää, että <u>verkkokalastus kielletään asetusalueella aikana 15.4.–31.7</u>.** (ei 15.4.–30.6. kuten raportissa esitetään, raportin Taulukko 7, toimenpide-esitys 3, kohta B). Verkkokiellon jatkamiselle heinäkuun loppuun on esitetty työryhmän työn aikana selvät ja painavat perusteet. Kuuttien kalanpyydyskuolleisuus on nykyisen asetuksen voimassaoloaikana siirtynyt hyvin voimakkaasti heinäkuulle, ja toisaalta kuuttien havaittu kokonaiskuolleisuus kalanpyydyksiin suhteessa kannan kokoon ei ole oleellisesti vähentynyt. Lisäksi asiassa haluttiin hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti kuulla paikallista väestöä. Kyselyistä (sekä Etelä-Savon maakuntaliiton kyselystä että WWF:n teettämästä gallupista) saatiin selkeä Saimaan alueen asukkaiden enemmistön tuki sille, että verkkokielto jatketaan heinäkuun loppuun. Sekä kuuttien kuolleisuustilasto että alueen asukkaiden enemmistön mielipide ovat kiistatta sen puolesta, että verkkokalastus kielletään heinäkuun loppuun asti. Kunnollisia perusteita, miksi näin ei tehtäisi – vieläpä vastoin alueen asukkaiden enemmistön mielipidettä, ei ole raportissa esitetty.

2. **WWF esittää, että <u>ajallisen verkkokalastuskiellon tulee koskea nykyiseen tapaan kaikkia kalaverkkoja, myös muikkuverkkoja</u>** (raportin Taulukko 7, toimenpide-esitys 3, kohta C). Muikkuverkkojen salliminen olisi saimaannorpan suojelutoimien kannalta heikennys nykyiseen tilanteeseen ja vaikeuttaisi ennen kaikkea verkkokiellon valvontaa oleellisella tavalla. Kuten työryhmän työssä on tullut esille, muikkuverkoilla kalastetaan hyvin vähän ennen syyskesää, mikä osaltaan selittää sitä, miksi havaittua enempää norppia ei ole hukkunut muikkuverkkoihin. Myös aikuinen norppa on hukkunut muikkuverkkoon, joten muikkuverkon tiedetään olevan norpalle potentiaalisesti vaarallinen pyydys. Toisaalta varsinaista painetta muikkuverkkojen sallimiseen tänä aikana (nykyisestä poiketen) ei ole, koska muikun verkkopyynti on kyseisenä aikana todetusti niin vähäistä.

3. Esitetty laajennus kalastusrajoitusalueeseen, vaikkakin on parannus nykyiseen, ei ole biologisesti perusteltu. Itä-Suomen yliopisto ja Metsähallitus, joilla on paras tutkimustieto norpan esiintymisestä ja yksilöiden liikkumisessa, esittivät työryhmälle rajausehdotuksen, jossa poikaspesien ympärillä sovellettava turvasäde on 5.6 km, ja esiintymisen reuna-alueilla 16 km. Nämä turvasäteet on johdettu parhaalla käytettävissä olevalla tiedolla saimaannorpan kuuttien liikkumistutkimuksen tuloksista. **WWF esittää <u>asetuksen alueen rajaamista nykyisten tunnettujen synnytyspesäpaikkojen ja niitä ympäröivän kuuttien liikkumistutkimuksen perusteella Itä-Suomen yliopiston ja Metsähallituksen alkuperäisen esityksen mukaan</u>** (raportin Taulukko 7, toimenpide-esitys 1 / kohta A). Kaikki tunnetut poikaspesäpaikat (myös Joroisten Haapaselkä, joka nyt ei ole mukana raportissa esitetyssä rajauksessa) on otettava mukaan kuuttien liikkumistutkimuksesta johdetun turvasäteen kanssa. Tavoitteena on estää kuuttien verkkokuolemat norpan lisääntymisalueella, joten jo olemassa olevien pesäpaikkojen jättämistä rajauksen ulkopuolelle ei voi hyväksyä.

WWF Suomi

Jari Luukkonen
suojelujohtaja

Petteri Tolvanen
ohjelmapäällikkö, suomalainen luonto